

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Географічний факультет
Кафедра готельно-ресторанної справи, туризму і рекреації

СИЛАБУС

нормативного освітнього компонента

ПЛАНУВАННЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ТУРИСТИЧНОГО БІЗНЕСУ

підготовки	бакалавра
спеціальності	ІЗ Туризм та рекреація
освітньо-професійної програми	Туризм

Силабус освітнього компонента «ПЛАНУВАННЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ТУРИСТИЧНОГО БІЗНЕСУ» підготовки бакалавра, галузі знань J Транспорт та послуги, спеціальності J3 Туризм та рекреація, за освітньо-професійною програмою Туризм

Розробник: Безсмертнюк Т. П., доцент кафедри готельно-ресторанної справи, туризму і рекреації, кандидат географічних наук, доцент

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми:

Ільїн Л. В.

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри готельно-ресторанної справи, туризму і рекреації
протокол № 1 від 26 серпня 2025 р.

Завідувач кафедри:

Ільїн Л. В.

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма здобуття освіти	Галузь знань: J Транспорт та послуги Спеціальність: J3 Туризм та рекреація Освітньо-професійна програма: Туризм Освітній рівень: перший (бакалаврський)	Нормативний
Кількість годин/кредитів 90/3		Рік навчання – 4
		Семестр – 7
		Лекції – 22 год.
		Практичні – 22 год.
		Самостійна робота – 40 год.
ІНДЗ: немає		Консультації – 6 год.
		Форма контролю: екзамен
Мова навчання		Українська

II. Інформація про викладача

III: Безсмертнюк Тарас Петрович

Науковий ступінь: кандидат географічних наук

Вчене звання: доцент

Посада: доцент кафедри готельно-ресторанної справи, туризму і рекреації

Контактна інформація викладача:

Номер мобільного зв'язку: 0667009523

Електронна адреса: bezsmertniuk.taras@vnu.edu.ua

Дні занять (посилання: <http://94.130.69.82/cgi-bin/timetable.cgi>)

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація освітнього компонента.

Освітній компонент «Планування та організація туристичного бізнесу» є нормативним і належить до циклу професійної підготовки за освітньо-професійною програмою «Туризм» спеціальності J3 Туризм і рекреація галузі знань J Транспорт та послуги.

Освітній компонент спрямований на формування у здобувачів вищої освіти теоретичних знань і практичних навичок щодо планування, організації та забезпечення ефективної діяльності туристичного підприємства в сучасних ринкових умовах. У межах освітнього компонента розглядаються питання сутності та видів планування, вибору його орієнтації, визначення ринкової позиції підприємства, формування виробничої програми, планування кадрового забезпечення, комунікаційної політики, організаційно-виробничої та фінансової діяльності. Окрема увага приділяється бізнес-плануванню, оцінці ефективності бізнес-плану, визначенню комерційної та бюджетної ефективності проєктів, а також методам аналізу й оцінки ризиків інвестиційних проєктів у сфері туризму.

2. Пререквізити та постреквізити освітнього компонента.

Пререквізити: вивчення освітнього компонента базовано на таких попередніх освітніх компонентах як «Економіка туризму», «Менеджмент туризму», «Маркетинг туризму», «Туроперейтинг».

Постреквізити освітнього компонента: компетентності, що здобуваються під час вивчення цього освітнього компонента, потрібні для вивчення освітніх компонентів «Організація рекреаційних послуг», «Переддипломна практика».

3. Мета і завдання освітнього компонента.

Мета освітнього компонента: формування системи знань і практичних навичок основ складення бізнес-плану (документу, в якому описуються цілі, стратегії та тактика

бізнесу), вміння демонструвати підприємливість щодо відкриття чи розвитку бізнес-проєкту чи бізнесу в цілому, вміння застосовувати набуті знання для забезпечення ефективного, прибуткового функціонування суб'єктів господарської діяльності в галузі туризму.

Завдання освітнього компонента: з'ясувати сутність, цілі й методологію планування в туризмі, детальну характеристику алгоритмів та змісту планування; навчитися розробляти організаційний та виробничий план діяльності туристичного підприємства; ознайомитися з плануванням комунікаційної політики; з'ясувати основні аспекти фінансового плану туристичного підприємства; навчитися писати бізнес-план сучасного туристичного підприємства.

4. Компетентності. Програмні результати навчання. Soft skills.

Загальні компетентності:

ЗК 04. Здатність до критичного мислення, аналізу і синтезу;

ЗК 07. Здатність працювати в міжнародному контексті;

ЗК 09. Вміння виявляти, ставити і вирішувати проблеми;

ЗК 12. Навички міжособистісної взаємодії;

ЗК 13. Здатність планувати та управляти часом;

ЗК 14. Здатність працювати в команді та автономно.

Фахові компетентності:

ФК 16. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;

ФК 18. Здатність аналізувати діяльність суб'єктів індустрії туризму на всіх рівнях управління;

ФК 21. Здатність розробляти, просувати, реалізовувати та організовувати споживання туристичного продукту;

ФК 22. Розуміння принципів, процесів і технологій організації роботи суб'єкта туристичної індустрії та її підсистем;

ФК 24. Здатність здійснювати моніторинг, інтерпретувати, аналізувати та систематизувати туристичну інформацію, уміння презентувати туристичний інформаційний матеріал;

ФК 25. Здатність використовувати в роботі туристичних підприємств інформаційні технології та офісну техніку;

ФК 26. Здатність визначати індивідуальні туристичні потреби, використовувати сучасні технології обслуговування туристів та вести претензійну роботу;

ФК 27. Здатність до співпраці з діловими партнерами і клієнтами, уміння забезпечувати з ними ефективні комунікації;

ФК 29. Здатність діяти у правовому полі, керуватися нормами законодавства;

ФК 30. Здатність працювати з документацією та здійснювати розрахункові операції суб'єктом туристичного бізнесу.

Результати навчання:

РН 2. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також світоглядних та суміжних наук;

РН 6. Застосовувати у практичній діяльності принципи і методи організації та технології обслуговування туристів;

РН 7. Розробляти, просувати та реалізовувати туристичний продукт;

РН 9. Організовувати процес обслуговування споживачів туристичних послуг на основі використання сучасних інформаційних, комунікаційних і сервісних технологій та дотримання стандартів якості і норм безпеки;

РН 10. Розуміти принципи, процеси і технології організації роботи суб'єкта туристичного бізнесу та окремих його підсистем (адміністративно-управлінська, соціально-психологічна, економічна, техніко-технологічна).

Soft skills освітнього компонента: критичне мислення; комунікативні навички;

командна робота; тайм-менеджмент; підприємницьке мислення; креативність; навички прийняття рішень; адаптивність до змін; клієнтоорієнтованість.

5. Структура освітнього компонента.

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю* /Бали
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи та планування туристичного бізнесу						
Тема 1. Сутність планування та особливості його здійснення на туристичному підприємстві	8	2	2	3	1	УО, ДС/5
Тема 2. Вибір орієнтації планування	7	2	–	5	–	УО, ДС/5
Тема 3. Здійснення класифікації видів планування	8	2	2	3	1	РМГ, ДС/5
Тема 4. Місце туристичного підприємства на ринку та формування його виробничої програми	7	2	2	3	–	ДП, ДС/5
Тема 5. Планування кадрового забезпечення діяльності туристичного підприємства	8	2	2	3	1	ЗПР, УО, ДС/5
Тема 6. Планування комунікаційної політики туристичного підприємства	7	2	2	3	–	ЗПР, УО, ДС/10
Разом за змістовим модулем 1	45	12	10	20	3	35
Змістовий модуль 2. Планування витрат, фінансів і розвитку туристичного підприємства						
Тема 7. Організаційно- виробничий план діяльності туристичного підприємства	8	2	2	3	1	УО, ДС/5
Тема 8. Фінансовий план туристичного підприємства	7	2	2	3	–	УО, ДС/5
Тема 9. Сутність бізнес-планування	8	2	2	3	1	РЗ/К, РМГ, ДС/5
Тема 10. Критерії оцінки ефективності бізнес-плану	7	2	2	3	–	РМГ, ДС/5
Тема 11. Оцінка комерційної та бюджетної ефективності проєкту	8	–	2	5	1	ЗПР, УО, ДС/10
Тема 12. Методи аналізу та оцінки ризиків інвестиційних проєктів	7	2	2	3	–	РМГ, ДС/5
Разом за змістовим модулем 2	45	10	12	20	3	35
Види підсумкових робіт						
Модульна контрольна робота № 1						МКР, Т/15
Модульна контрольна робота № 2						МКР, Т/15
Усього годин / Балів	90	22	22	40	6	100

*Форми контролю: ДС – дискусія; ДБ – дебати; Т – тести; РМГ – робота в малих групах; РЗ/К – розв’язування задач/кейсів; УО – усне опитування; ДП – доповідь з презентацією; ЗПР – захист практичної роботи; МКР – модульна контрольна робота.

6. Завдання для самостійного опрацювання.

Самостійна робота здобувачів освіти є обов'язковою складовою освітнього компонента та спрямована на поглиблення теоретичних знань та формування практичних компетентностей.

Самостійна робота з освітнього компонента передбачає:

- опрацювання теоретичного матеріалу (вивчення рекомендованих підручників, навчальних посібників та наукових статей; конспектування основних понять і категорій; опрацювання лекційних матеріалів та презентацій);
- підготовка до практичних занять, дискусій, роботи в групах, опитування;
- виконання домашніх завдань;
- опрацювання окремих тем або питань, що попередньо не обговорювалися та не розглядалися на заняттях;
- підготовка до поточного та підсумкового контролю (виконання тестових завдань; систематизація вивченого матеріалу; повторення навчального матеріалу; підготовка до модульного контролю та екзамену).

Контроль самостійної роботи здобувачів освіти здійснюється на практичних заняттях у формі поточного контролю та перевірки якості виконання домашніх завдань. Оцінювання самостійної роботи здійснюється в межах поточного оцінювання на практичних заняттях, підсумкового контролю на модульних контрольних роботах та екзамену.

Перелік питань та завдань для самостійної роботи

Теоретичні основи організації туристичного бізнесу. Сутність туристичного бізнесу та його інституційне середовище. Організаційно-правові форми туристичного бізнесу. Державно-приватне партнерство. Неприбуткові підприємства й організації. Туристичні кластери.

Фінансове планування в туристичному бізнесі. Місце фінансового плану в системі організаційного розвитку туризму. Планування потреби у фінансових ресурсах туристичного підприємства. Фінансове планування витрат, обсягів та прибутків туристичної фірми. Фінансовий контролінг туристичного бізнесу.

Економічна роль і значення бізнес-планування. Поняття бізнес-плану, мета, завдання, його розробки. Принципи бізнес-планування. Види бізнес-планів, їх характеристика.

Інформаційне забезпечення бізнес-плану. Поняття інформаційного забезпечення. Джерела даних, класифікація користувачів інформаційного забезпечення. Збір, систематизація, аналіз інформації. Предмет комерційної таємниці.

Методологія бізнес-планування. Поняття методу, методики, методології. Класифікація та характеристика методів, які використовуються у бізнес-плануванні. Методики розробки бізнес-плану та особливості їх застосування у практичній діяльності.

Економічне обґрунтування показників бізнес-плану. Вимоги до техніко-економічного обґрунтування. Показники виробничого плану. Програма інвестицій. Оцінка доцільності капіталовкладень.

Узагальнення результатів бізнес-планування. Презентація. Соціальна ефективність проекту. План охорони навколишнього середовища. Фінансовий план. Вимоги до презентації, порядок її проведення.

IV. Політика оцінювання

Основні принципи організації поточного й підсумкового контролю знань здобувачів освіти розкриває «Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки» (посилання: <https://hell.your-objectstorage.com/vnustorage/s3fs-public/inline-files/2025-pro-potochne-i-pidsumk.otsinyuvannya.pdf>).

Політика викладача щодо здобувача освіти

Здобувач освіти зобов'язаний в повному обсязі оволодіти знаннями, вміннями, практичними навичками та компетентностями з освітнього компонента «Правове регулювання туристичної діяльності». При вивченні освітнього компонента «Правове регулювання туристичної діяльності» необхідно спиратися на конспект лекцій, рекомендовану основну та додаткову навчальну, наукову літературу. Вітається використання інших джерел з альтернативними поглядами на ті чи інші питання задля формування продуктивної дискусії з проблем навчальної дисципліни. Високо оцінюється прагнення здобувачів вищої освіти: активно працювати на практичних заняттях (брати участь в обговоренні дискусійних питань); повною мірою долучатися до активних форм навчання; відпрацьовувати пропущені практичні заняття.

Здобувач освіти зобов'язаний відвідувати заняття всіх видів відповідно до встановленого розкладу з метою поточного та підсумкового оцінювання знань, не запізнюватися, мати відповідний зовнішній вигляд. У разі відсутності через хворобу надати відповідну довідку. Здобувач вищої освіти повинен дотримуватися навчальної етики, поважно ставитися до учасників процесу навчання, бути толерантним, доброзичливим, виваженим у спілкуванні зі здобувачами освіти та викладачами, уважним і дотримуватися дисципліни та часових (строкових) параметрів навчального процесу.

Недопустимо: пропуски та запізнення на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття (крім випадків, передбачених методичними рекомендаціями викладача); списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання, наявність незадовільних оцінок за 50% і більше зданого теоретичного і практичного матеріалу.

Політика щодо академічної доброчесності

Обов'язковою вимогою є дотримання норм академічної доброчесності. Дотримання принципів академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань поточного та підсумкового контролю без використання зовнішніх джерел інформації (наприклад, окрім випадків, дозволених викладачем, підготовки практичних завдань під час заняття); надання достовірної інформації про результати власної (наукової) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації. Списування під час модульних контрольних робіт та екзамену заборонені (в т. ч. із використанням мобільних пристроїв). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час онлайн тестування.

Політика, стандарти та процедури дотримання академічної доброчесності у Волинському національному університеті імені Лесі Українки знайшли своє відображення в «Кодексі академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки» (посилання: <https://ra.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/Kodeks-akademichnoyi-dobrochesnosti.pdf>).

Вимоги до академічної доброчесності визначаються Положенням про систему запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідній діяльності здобувачів вищої освіти і науково-педагогічних працівників Волинського національного університету імені Лесі Українки (посилання: <http://ra.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/03/polozhennya-pro-antyplagiat.pdf>).

Політика щодо дедлайнів та перескладання

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Пропущені заняття відпрацьовувати у визначений викладачем час. Перескладання будь-яких видів робіт, передбачених силабусом освітнього компонента, з метою підвищення підсумкової модульної оцінки, не дозволяється. Терміни підсумкового контролю, ліквідації академічної заборгованості визначає розклад заліково-екзаменаційної сесії.

Політика щодо визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та інформальній освіті

Результати навчання, здобуті шляхом формальної, неформальної та/або інформальної освіти, визнаються у Волинському національному університеті імені Лесі Українки на основі Порядку визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки (посилання: <https://surl.li/moqjac>).

Визнання результатів навчання, отриманих у формальній освіті, можливе: під час переведення здобувача освіти з іншого закладу вищої освіти; під час переведення, поновлення здобувача освіти до Волинського національного університету імені Лесі Українки; за результатами навчання в рамках програм академічної мобільності, програм «Подвійний диплом»; за результатами вступу на перший (бакалаврський) рівень на базі освітнього рівня «фаховий молодший бакалавр», освітньо-кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст»; за результатами навчання, здобутими з використанням елементів дуальної освіти; під час навчання здобувача освіти у двох і більше закладах освіти або освітньо-професійних програм.

Результати навчання, здобуті шляхом неформальної та/або інформальної освіти, визнаються у Волинському національному університеті імені Лесі Українки шляхом валідації. Визнанню можуть підлягати такі результати навчання, отримані в неформальній освіті, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як освітньому компоненту в цілому, так і його окремому розділу, темі (темам), які передбачені силабусом освітнього компонента.

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, відбувається в семестрі, що передує семестру початку вивчення освітнього компонента, або під час вивчення ОК, але довший термін, наприклад, не пізніше 01 грудня та 01 травня, враховуючи ймовірність непідтвердження здобувачем результатів такого навчання.

V. Підсумковий контроль

Форма підсумкового контролю – екзамен. Якщо підсумкова оцінка (бали) з освітнього компонента як сума підсумкових модульних оцінок становить не менше як 75 балів, то, за згодою здобувача освіти, вона може бути зарахована як підсумкова оцінка з освітнього компонента. За бажанням підвищити рейтинг здобувач освіти складає іспит в усній формі за екзаменаційними білетами. В білеті 3 питання, кожне з яких оцінюється у 10 балів. За результатами підсумкового контролю від загальної суми балів, набраної студентом протягом семестру, віднімаються результати модульних контрольних робіт і додаються бали, набрані на екзамені. Екзаменаційна оцінка визначається в балах за результатами виконання екзаменаційних завдань за шкалою від 0 до 30.

Перелік питань до екзамену

1. Планування як функція управління: сутність, зміст та роль у діяльності підприємства.
2. Принципи та методологічні засади планування.
3. Особливості планування у сфері туристичного бізнесу.
4. Етапи процесу планування на туристичному підприємстві.
5. Поняття орієнтації планування та її значення в управлінні підприємством.
6. Характеристика реактивної, інактивної, преактивної та інтерактивної орієнтацій планування.
7. Фактори, що впливають на вибір орієнтації планування.
8. Взаємозв'язок стратегічного мислення та орієнтації планування.
9. Наукові підходи до класифікації планування.
10. Стратегічне, тактичне та оперативне планування: сутність та відмінності.
11. Класифікація планування за часовими, функціональними та організаційними ознаками.
12. Інтеграція різних видів планування в системі управління підприємством.

13. Туристичне підприємство як суб'єкт ринкових відносин.
14. Методи визначення позиції підприємства на ринку туристичних послуг.
15. Сутність та структура виробничої програми туристичного підприємства.
16. Формування та оптимізація туристичного продукту.
17. Сутність та значення кадрового планування.
18. Методи визначення потреби в персоналі.
19. Планування чисельності та структури персоналу.
20. Планування витрат на персонал та їх оптимізація.
21. Комунікаційна політика підприємства: сутність та складові.
22. Інструменти маркетингових комунікацій у туризмі.
23. Планування рекламної діяльності туристичного підприємства.
24. Роль цифрових технологій у комунікаційній політиці.
25. Сутність організаційно-виробничого плану.
26. Структура та зміст організаційного плану підприємства.
27. Планування виробничих процесів у туризмі.
28. Ресурсне забезпечення діяльності туристичного підприємства.
29. Фінансове планування як складова загальної системи планування.
30. Структура фінансового плану підприємства.
31. Планування доходів, витрат та прибутку.
32. Показники фінансової ефективності діяльності туристичного підприємства.
33. Бізнес-планування як інструмент управління підприємством.
34. Мета, завдання та функції бізнес-плану.
35. Структура та основні розділи бізнес-плану.
36. Особливості розробки бізнес-плану у сфері туризму.
37. Сутність ефективності бізнес-плану.
38. Основні критерії оцінки ефективності інвестиційних проєктів.
39. Економічні показники оцінки ефективності.
40. Соціально-економічна доцільність реалізації бізнес-плану.
41. Сутність комерційної ефективності проєкту.
42. Основні показники оцінки комерційної ефективності.
43. Бюджетна ефективність проєкту та її значення.
44. Порівняльний аналіз комерційної та бюджетної ефективності.
45. Сутність ризику в інвестиційній діяльності.
46. Класифікація ризиків інвестиційних проєктів.
47. Методи якісного та кількісного аналізу ризиків.
48. Інструменти оцінки та мінімізації ризиків у туристичному бізнесі.

VI. Шкала оцінювання

Оцінка знань здобувачів освіти здійснюється за 100-бальною шкалою.

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка	Оцінка за шкалою ECTS	
		оцінка	пояснення
90–100	Відмінно	A	відмінне виконання
82–89	Дуже добре	B	вище середнього рівня
75–81	Добре	C	загалом хороша робота
67–74	Задовільно	D	непогано

60–66	Достатньо	Е	виконання відповідає мінімальним критеріям
1–59	Незадовільно	Ех	необхідне перекладання

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Бізнес-планування підприємницької діяльності : навчальний посібник / М. М. Лльчук, І. А. Коновал, О. Д. Барановська. Київ : НУБіП України, 2024. 246 с.

Должанський І. З., Загорна Т. О. Бізнес-план: технологія розробки. Навчальний посібник. 2-ге вид. К. : Центр учбової літератури. 2021 р. 384 с.

Дядечко Л. П. Економіка туристичного бізнесу. Навчальний посібник. К. : Центр учбової літератури, 2022. 224 с.

Економіка підприємства: структурно-логічний навч. посібник / за ред. проф. Покропивного С. Ф. К. : КНЕУ, 2022. 437 с.

Загородній А. Г., Павлішевський П. В. Бізнес-план. Львів: ІНВТ “Політекс”, 2023. 40 с.

Мальська М. П., Бордун О. Ю. Організація та планування діяльності туристичних підприємств: теорія та практика. Навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2020. 248 с.

Мальська М. П., Бордун О. Ю. Планування діяльності туристичних підприємств: Навч. посіб. К. : Знання, 2022. 241 с.

Кучеренко Р. В., Карпов В. А., Маркітан О. Н. Бізнес-планування фірми. Навч. посібник. К. : Знання, 2021. 423 с.

Македон С. В. Бізнес-план. Навчальний посібник. К., 2022. 233 с.

Яценко В. М., Скіданов О. А. Організація та бізнес-планування діяльності туристичних підприємств. *Modern Economics*. 2024. № 45. С. 109–114. DOI: [https://doi.org/10.31521/modecon.V45\(2024\)-15](https://doi.org/10.31521/modecon.V45(2024)-15)

Бібліотека Волинського національного університету імені Лесі Українки. URL: <https://library.vnu.edu.ua/>

Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>